

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ

ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

Factors Impinging Upon the Success of Narcotics Suppression Bureau in Implementing Narcotics Resolution Policy

สันตทวิชัย มากช่วย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ (2) ความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (3) วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจากการสัมภาษณ์ แล้วเลือกปัจจัยที่เป็นอุปสรรคที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นตรงกัน จำนวน 10 ด้าน มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด จำนวน 1,097 คน จำนวน 293 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติไม่แตกต่างกันอยู่เพียง 1 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ส่วนอีก 9 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรปัจจัย พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 10 ด้าน ร่วมกันเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) = .975

คำสำคัญ : ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ, นโยบาย, การนำนโยบายไปปฏิบัติ

Abstract

The objectives of this research are: (1) to study the factors impinging upon the success of the Narcotics Suppression Bureau ; (2) to compare the opinions pertaining to the factors impinging upon the success; and (3) to analyze the effects of the factors impinging upon the success . Qualitative study method was used by in-depth interview and then selecting 10 aspects pertaining to such factors as the coincident opinions of the interviewees into quantitative

analysis. The instruments used in collecting data were an interview form and a questionnaire. The population used comprises 1,097 officers of the Narcotics Suppression Bureau, in which 293 sample size was selected. The statistical procedures used in analyzing data are percentage, mean, standard deviation, analysis of variances, Pearson's correlation coefficient analysis, and multiple regression analysis. The findings are as follows: (1) The sample opined on the factors impinging upon the success of the Narcotics Suppression Bureau in implementing narcotics resolution policy as they are, on the whole, of a more senior level; (2) The officers of the Narcotics Suppression Bureau, by each group, opined on the factors impinging upon the success in implementing narcotics resolution policy as they are not of a statistically significant difference at a level of .05 only in one aspect—the budget. The other nine aspects are of a statistically significant difference at the same level; (3) The factors impinging upon the are of a highly positive correlation with the obstacles of the at a statistically significant level of .01; and (4) The results of the multiple regression analysis of the 10 aspects as the factor variables indicate that they all have a mutual effect by which its multiple coefficient of determination (R^2) is .975.

Keywords: factors impinging upon the success, policy, implementing policy

ความนำ

สถานการณ์กลุ่มการค้ายาเสพติดรายสำคัญขนาดใหญ่ได้เปลี่ยนรูปแบบการค้าไปจากเดิม จากกรรายงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า กลุ่มการค้ายาเสพติดรายสำคัญได้มีความเชื่อมโยงกับการค้าทางชายแดนและเชื่อมโยงกับเรือนจำ โดยครอบคลุมพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และได้พัฒนาขีดความสามารถในการนำเข้า การลำเลียง และการกระจายยาเสพติดได้อย่างรวดเร็ว ผู้ค้าได้เปลี่ยนวิธีการลักลอบนำเข้า จากปริมาณครั้งละมาก ๆ มาเป็นปริมาณครั้งละไม่มาก และใช้ผู้รับจ้างลำเลียงหลาย ๆ ราย เพื่อลดการสูญเสียเมื่อถูกจับกุม นอกจากนี้จะเปลี่ยนวิธีลำเลียงอยู่เสมอเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจจับของเจ้าหน้าที่ เช่น ส่งทางพัสดุไปรษณีย์ และการใช้รถบรรทุกคาแพงในการลำเลียงยาเสพติด เป็นต้น ทำให้สถิติการจับกุมมักจะได้แต่รายย่อย ๆ และแต่ละครั้งยึดยาเสพติดได้ในจำนวนไม่มาก (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552, หน้า 1) จากสภาพปัญหาเสพติดข้างต้น รัฐบาลสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี (ธันวาคม พ.ศ. 2551-พฤษภาคม พ.ศ.

2554) ได้ให้ความสำคัญแก่การแก้ไขปัญหาเสพติดดังกล่าว และได้กำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 82/2552 ลงวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล โดยให้มีแผนปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยะเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกันกับ 7 โครงการหลัก โดยมีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ เพื่อหยุดยั้งและลดระดับการขยายตัวของปัญหาเสพติดให้ได้มากที่สุด มิให้มีปัญหาความเดือดร้อนถึงวิถีชีวิต ความสงบสุข และความปลอดภัยของประชาชน ผ่านการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกันกับ 7 โครงการหลัก มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการร้วชายแดน: การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน
2. โครงการร้วชุมชน: การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาสังคมป้องกันยาเสพติด
3. โครงการร้วสังคม: จัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

4. โครงการรื้อโรงเรียน: โรงเรียนป้องกันยาเสพติด

5. โครงการรื้อครอบครัว: ครอบครัวสีขาว
ครอบครัวเข้มแข็ง

6. โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน

7. โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ

ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 82/2552 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) ซึ่งจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มาตรา 5 (21) เป็นหน่วยงานหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีบทบาททั้งในฐานะเป็นฝ่ายอำนวยการด้านยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด และในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติหลักในการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดในระดับประเทศและเครือข่ายการค้ายาเสพติดข้ามชาติ ได้รับผิดชอบเกี่ยวกับการนำ โครงการที่ 6 คือโครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชนไปปฏิบัติ

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) ได้ดำเนินแก้ไขปัญหายาเสพติดติดตามโครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชนอย่างจริงจังมาแล้วในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 จนสามารถมีผลดำเนินการในด้านต่าง ๆ สูงขึ้นมากกว่าปฏิบัติการที่ผ่านมา แต่ด้วยข้อจำกัดและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคหลายประการ ประกอบกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง ทำให้ไม่สามารถนำแผนตามนโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ปัญหายาเสพติดยังคงมีอยู่ และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นไปเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้จากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 306/2553 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 กำหนดให้มีปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็งชนะยาเสพติดยั่งยืน ระยะที่ 3

(พฤศจิกายน 2553-กันยายน 2554) ในการลดการขยายตัวของปัญหายาเสพติดในภาพรวมทั้งประเทศและพื้นที่เป้าหมายสำคัญ มิให้ปัญหายาเสพติดส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย ในวิถีชีวิตของประชาชนโดยปกติ

นโยบายการปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จได้ยากเพราะปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาที่มีลักษณะพิเศษ มีความซับซ้อน แปรปรวน และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นตามกาลเวลา หากที่จะหามาตรการป้องกันหรือจัดปัญหา ได้อย่างเด็ดขาด นอกจากนั้น ลักษณะและสถานการณ์ยาเสพติดที่ผ่านมายังบ่งบอกถึงความไม่สิ้นสุดของปัญหา ในขณะที่ผู้รับผิดชอบได้นำนโยบายและแผนตามมาตรการต่าง ๆ ไปปฏิบัติแล้ว ก็ยังอาจก่อให้เกิดปัญหาใหม่ตามมาอีกได้ ผลกระทบเช่นนี้จะเกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นวัฏจักรไม่มีที่สิ้นสุดและเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามหาศาล แต่จะปล่อยให้ล้มเหลวไม่ได้เพราะเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของชาติและความสงบสุขของประชาชน ดังนั้น ผู้นำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ จะต้องหาทางแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้ความเดือดร้อนของประชาชนอันเกิดจากปัญหายาเสพติดลดน้อยลงหรือให้หมดไปในที่สุด โดยจะต้องสืบสวนปราบปรามผู้มีพฤติการณ์เสพยาเสพติด นักค้าเครือข่ายรายย่อย/รายใหญ่ นักค้ายาเสพติดรายสำคัญและผู้กระทำความผิดที่หลบหนีหมายจับอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ประกอบกับผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในสังกัดกองบัญชาการ ตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด” ในระยะที่ 3 (พฤศจิกายน 2553-กันยายน 2554) ผลจากการวิจัยเรื่องนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการปราบปรามยาเสพติด

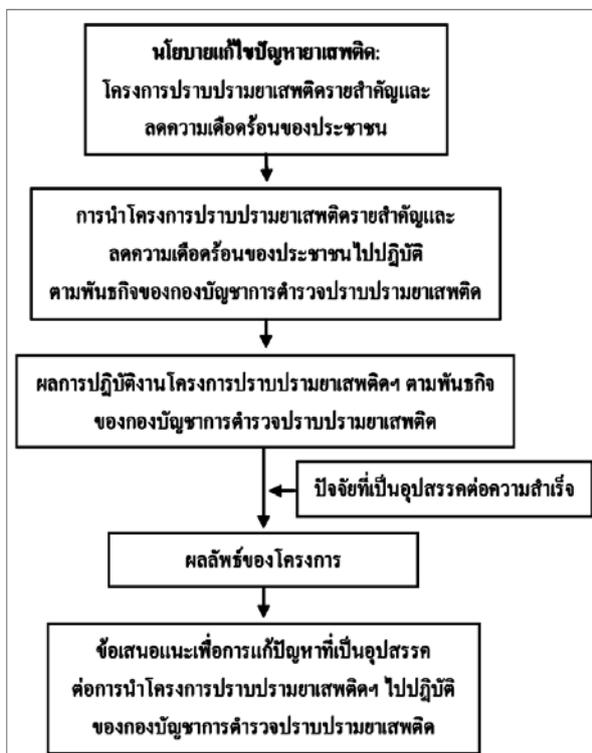
ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน
โดยรวมด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ
ในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของ
กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.)
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความ
คิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอุปสรรคของปัจจัยต่อ
ความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไป
ปฏิบัติของ บช.ปส. จำแนกตามหน่วยงาน/สังกัด
3. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรปัจจัยที่เป็น
อุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายา
เสพติดไปปฏิบัติ ของ บช.ปส.

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงในภาพ 1



ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยใน
ครั้งนี้ ได้แก่

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบาย

นโยบาย คือ หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนว
ดำเนินการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 563) ชุดของ
กฎ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับอย่าง
เป็นทางการ หรือแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ควรต้องทำ
(Merriam-Webster, 2008, p. 1249) หลัก แผน หรือ
แนวทางปฏิบัติอย่างใดที่ดำเนินการ โดยรัฐบาล องค์กร
ปัจเจกบุคคล ฯลฯ ตัวอย่างเช่น นโยบายต่างประเทศ
(Webster, 1988, p. 1045) นโยบายถือเป็นกรอบสำคัญ
ของการบริหารและการดำเนินงานของหน่วยงานของ
รัฐบาลและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย และกลุ่มบุคคล
(สมาคม) ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานระดับชาติหรือระดับ
ท้องถิ่น (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2546, หน้า 403)

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ เกิดขึ้นจาก
การมองว่าการตัดสินใจของรัฐบาลในอดีตไม่สมบูรณ์
เนื่องจากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้สังคม
เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย มีสถาบันที่ซับซ้อนและพึ่งพา
อาศัยกันมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ
นโยบายสาธารณะเพื่อศึกษาว่ารัฐบาลทำอะไร นำสิ่งที่
ตัดสินใจไปปฏิบัติอย่างไร หรือทำไม่ต้องทำตาม
จุดมุ่งหมายหนึ่งมากกว่าจุดมุ่งหมายอื่น เป็นต้น ดังนั้น
การศึกษานโยบายสาธารณะ นับเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยอธิบาย
การทำงานของรัฐบาล การเมือง และการดำรงชีวิตของ
คนสมัยใหม่ (Gerston, 1983, p. 4) การศึกษานโยบาย
สาธารณะเป็นสาขาวิชาที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อสงครามโลกครั้งที่
สอง (Golembiewski, 1977, p. 82; Hill & Hupe, 2002,
p. 41; เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2550, หน้า 1)

ทฤษฎีแนวคิด

ตามทฤษฎีแนวคิด ระบุว่า ผู้ศึกษานโยบาย สาธารณะจะต้องมีแนวคิดทางด้านนโยบายสาธารณะ เสียก่อน แนวคิดที่สำคัญได้แก่ การนิยามการวิเคราะห์ นโยบาย และการนิยามการวิเคราะห์นโยบายที่ดี

ทฤษฎีความรู้

ทฤษฎีความรู้ในเรื่องของนโยบาย หมายถึง การรู้แหล่งที่มาของนโยบายและความสัมพันธ์ในนโยบาย ตลอดจนแนวทางการเอาชนะอุปสรรคของความรู้

ทฤษฎีเชิงความเป็นเหตุเป็นผล

ในการกำหนดนโยบาย ต้องมีทฤษฎีเชิงความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อใช้ในการตัดสินใจตามขั้นตอนต่าง ๆ ของนโยบาย ตามหลักการวิเคราะห์นโยบายจะจำแนก การกำหนดนโยบายกับการนำนโยบายไปปฏิบัติออกจากกัน หรือจำแนกสาเหตุของนโยบายกับผลของนโยบาย ออกจากกัน ซึ่งแนวคิดนี้สัมพันธ์กับความล้มเหลวของนโยบาย เพราะความล้มเหลวของนโยบายมีทั้งในขั้น กำหนดนโยบายและในขั้นนำนโยบายไปปฏิบัติ

ทฤษฎีเชิงปทัสถาน

ทฤษฎีเชิงปทัสถาน เป็นทฤษฎีที่นักวิเคราะห์ นโยบายหรือนักวิจัยต้องคำนึงถึง แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ จริยธรรมวิชาชีพกับค่านิยมของ สังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีแบบผสมผสาน ระหว่าง ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำนโยบายแก้ไขปัญหา สาเหตุไปปฏิบัติของ บข.ปส. ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ (1) วิธีการวิจัยเอกสาร เป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทั่วไป นโยบายสาธารณะ และการนำนโยบายไปปฏิบัติ (2)

วิธีการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ บข.ปส. เกี่ยวกับอุปสรรคต่อ ความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสาเหตุไป ปฏิบัติของ บข.ปส. แล้วเลือกที่มีความเห็นตรงกัน 10 อันดับแรก มาเป็นตัวแปรต้นหรือตัวแปรปัจจัย (x_1-x_{10}) ต่อจากนั้นนำปัจจัยที่ได้แต่ละปัจจัยไปสร้าง แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นอุปสรรคของปัจจัยต่อ ความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสาเหตุไป ปฏิบัติของ บข.ปส. ซึ่งเป็นตัวแปรตาม (y) แล้วนำมา วิเคราะห์หาอิทธิพลความเป็นอุปสรรคของปัจจัยต่อ ความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสาเหตุไป ปฏิบัติของ บข.ปส. ทางสถิติ ในการวิจัยเชิงปริมาณ ต่อไป

วิธีวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสังกัด บข.ปส. ทหารระดับ จำนวน 1,097 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีคำนวณจากประชากรด้วยสูตร ยามาเน่ (Yamane) ได้ จำนวน 293 คน และใช้วิธีเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามแนว วัตถุประสงค์ในการวิจัย และตามหลักการในทางทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง มีค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .962

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดย ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 293 ฉบับ จากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 293 ฉบับมาตรวจสอบความ

ถูกต้องและความสมบูรณ์ พบว่า มีความถูกต้องทั้งหมด แล้วนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffé's test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) แบบขั้นต้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติ ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติไม่แตกต่างกันอยู่เพียง 1 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ส่วนอีก 9 ด้านมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรปัจจัย พบว่า ตัวแปรปัจจัยเข้าสู่สมการทั้ง 10 ด้าน ร่วมกันมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติ มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) = .975 ได้แก่ ปัจจัยด้านการประกอบกำลังของแต่ละหน่วยงาน ปัจจัยด้านปัญหากำลังพล ปัจจัยด้านศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการ

จัดทำฐานข้อมูล ผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิต ปัจจัยด้านการประเมินสถานการณ์ การผลิตและการค้ายาเสพติดปัจจัยด้านสืบสวนหาข่าวโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการดำเนินคดีกับผู้ค้ารายสำคัญ และปัจจัยด้านการสกัดกั้นยาเสพติดในเส้นทางสำคัญ ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลจะอภิปรายเฉพาะปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติของ บช.ปส. 10 ด้าน ตามลำดับที่เข้าสู่สมการ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการประกอบกำลังของแต่ละหน่วยงาน (x_3) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติของ บช.ปส. เนื่องจากมีสาเหตุมาจากปัญหาหลายประการ เช่น การขาดการประสานงานที่ดี ขาดการฝึกอบรมและทบทวนยุทธวิธีร่วมกัน ขาดการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมปฏิบัติอื่น ขาดความร่วมมือร่วมใจและความไว้วางใจกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัญหาด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของ ยิน และคณะ (Yin et al., 1977) ที่พบว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากถ้าสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือ และเอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards, 1980) ที่เขียนหนังสือชื่อ Implementing public policy ซึ่งมีสาระสำคัญว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ทรัพยากรที่เพียงพอและมีระดับของการสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

2. ปัจจัยด้านปัญหากำลังพล (x_6) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติของ บช.ปส. เนื่องจากมีปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน ต้องทำงานหลายหน้าที่ ในบางเรื่องก็ขาดประสบการณ์ ขาดเจ้าหน้าที่ที่

เชี่ยวชาญเฉพาะในด้านการสืบสวนคดีอาชญากรรม ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเสี่ยงอันตรายและการใช้บุคลากรไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา การิยะ (2546) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษาศูนย์ปฏิบัติการเพื่อต่อสู้และเอาชนะยาเสพติดจังหวัดสระบุรี ในด้านปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ พบว่า ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของบุคลากรไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานเฉพาะกิจของงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ บุคลากรไม่ได้มีการฝึกเฉพาะงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3. ปัจจัยด้านศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน (x_{10}) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของ บช.ปส. เนื่องจากเจ้าหน้าที่ขาดความสามารถในการสืบสวนติดตามคดีอาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อน ตามไม่ทันความเปลี่ยนแปลงในทางพลิกเถียงกฎหมายของผู้กระทำผิด ถูกขัดขวางจากผู้มีอิทธิพลที่มีแนวโน้มใช้ความรุนแรง ติดตามตัวผู้กระทำผิดได้ยากโดยเฉพาะกรณีที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติและขาดความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลสำคัญระหว่างหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ออสโมนาเลียฟ (Osmonaliev, 2005, pp. 1-2) ที่ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนา นโยบายต่อต้านยาเสพติดในเอเชียกลาง กรณีศึกษามิติทางกฎหมายและการเมือง” พบว่า ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ได้ค่อย ๆ พยายามจัดการกับภัยต่าง ๆ อันเกิดจากยาเสพติดที่ต้องห้ามตามกฎหมายเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ต่างก็ไม่มีทั้งโครงสร้างเชิงสถาบัน ความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์หรือทรัพยากรดังเช่นประเทศที่พัฒนาแล้วมีกัน แต่บ่อยครั้งที่มักไม่สามารถใช้กลวิธีนานาประการจัดการกับการค้ายาเสพติดและผลพวงที่เกิดขึ้นตามมาได้ ขณะเดียวกันก็ไม่มีประเทศใดเลยที่มี

กลวิธีที่สมบูรณ์แบบสำหรับใช้กับนโยบายต่อต้านยาเสพติด และโดยที่ไม่มีกลวิธีเช่นว่านี้ ความพยายามของแต่ละประเทศในอันที่จะต่อต้านยาเสพติดจึงไม่น่าจะประสบผลสำเร็จได้ และจอม สิงห์น้อย (2545) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจอำเภอเมืองสตูลไปปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติมีปัญหายุ่งยากอุปสรรคในการปฏิบัติงานเป็นอันมาก เจ้าพนักงานตำรวจผู้ปฏิบัติงานได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า ร้อยละ 26.6 แสดงความคิดเห็นว่า จำนวนเจ้าพนักงานตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนและด้านการปราบปรามยาเสพติดยังไม่เพียงพอกับสภาพปัญหาและการแพร่ระบาดของยาเสพติด

4. ปัจจัยด้านการจัดทำฐานข้อมูลผู้เสพ ผู้ค้าผู้ผลิต (x_4) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของ บช.ปส. เนื่องจากปัญหาขาดบุคลากรในการวางแผนระบบการจัดทำฐานข้อมูล บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลฐานข้อมูล ขาดการรักษาความปลอดภัยของระบบข้อมูลข่าวสาร และขาดชุดปฏิบัติการที่ครอบคลุมทั้งระบบ เช่น ชุดวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ชุดสะกดรอยติดตาม ชุดเครื่องมือพิเศษ สอดคล้องกับ สปรอตต์ (Spratt, 2009) ที่ได้รายงานเรื่องการวิเคราะห์อุปสรรคในการใช้นโยบาย กรณีแนวคิดและการทดสอบนำร่องใน 3 ประเทศ ซึ่งได้แก่ประเทศจีน อินโดนีเซีย และเวียดนามไว้ว่า สิ่งที่ควรพิจารณาในการนำนโยบายไปใช้จำนวน 1 ใน 5 ข้อ คือ การมีทรัพยากรที่จำกัด มีผลทำให้กระบวนการนำนโยบายไปใช้อ่อนล้าลง ทั้งในระดับบุคลากรและในระดับองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

5. ปัจจัยด้านการประเมินสถานการณ์การผลิตและการค้ายาเสพติด (x_2) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อ

ความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติของ บข.ปส. เนื่องจากมีการประเมินสถานการณ์ผิดพลาดทั้งด้านการผลิตและการค้ายาเสพติดเพราะขาดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการค้ายาเสพติดที่ชัดเจน แต่ละหน่วยงานขาดการประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูล มีหน่วยงานร่วมหลายหน่วยทำให้การจัดเก็บข้อมูลกระจาย และบางหน่วยมีการปิดบังข้อมูล ข้อมูลด้านการข่าวไม่ชัดเจน สลับซับซ้อน และไม่เพียงพอ และขาดความต่อเนื่องของนโยบายเนื่องจากเปลี่ยนผู้นำองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ แอตเทเวลและเกอร์สไตน์ (Attewell & Gerstein, 1979) ที่ได้ศึกษากรณีความล้มเหลวของการนำนโยบายการบำบัดยาเสพติดไปปฏิบัติในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความล้มเหลวของนโยบายมีสาเหตุหลักมาจากการที่รัฐบาลกลาง (federal government) ตั้งเกณฑ์ตัวชี้วัดของเป้าหมายที่ผิดพลาด ส่วนยูนิสและเดวิดสัน (Younis & Davidson, 1990, p. 3) กล่าวว่า ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่มีลักษณะพิเศษ มีความซับซ้อน แปรปรวน และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นตามกาลเวลา หากที่จะหามาตรการป้องกันหรือจัดปัญหาได้อย่างเด็ดขาด นอกจากนั้น ลักษณะและสถานการณ์ยาเสพติดที่ผ่านมายังบ่งบอกถึงความไม่สิ้นสุดของปัญหา ในขณะที่ผู้รับผิดชอบได้นำนโยบายและแผนตามมาตรการต่าง ๆ ไปปฏิบัติแล้ว ก็ยังอาจก่อให้เกิดปัญหาใหม่ตามมาอีกได้ ผลกระทบเช่นนี้เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นวัฏจักร ไม่มีที่สิ้นสุด และเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามหาศาล แต่จะปล่อยให้ล้มเหลวไม่ได้เพราะเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของชาติและความสงบสุขของประชาชน

6. ปัจจัยด้านสืบสวนหาข่าวโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (x_6) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติของ บข.ปส. เนื่องมาจากปัญหาขาดวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสืบสวน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

บุคลากรบางส่วนไม่ยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่และเรียนรู้ได้ช้า มีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานรับข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอ และการเปลี่ยนแปลงทีมงานด้านเทคโนโลยีบ่อยทำให้ขาดผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับ จอม สิงห์น้อย (2545) ที่ได้ทำการศึกษากำหนดนโยบายปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจอำเภอเมืองสตูลไปปฏิบัติ พบว่า ชุดปฏิบัติการสืบสวนปราบปรามยาเสพติดยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การใช้กล้องวิดีโอ เป็นต้น

7. ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (x_7) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติของ บข.ปส. มีปัญหาจากการกำหนดเป้าหมายของนโยบายไม่ชัดเจน ผู้ปฏิบัติขาดความใส่ใจที่จะปฏิบัติตามแผน ขาดความเป็นเอกภาพเนื่องจากมีเจ้าภาพร่วมหลายหน่วยงานร่วมปฏิบัติ ทำให้เป็นอุปสรรคในการประสานงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญในด้านปราบปรามมากกว่าด้านอำนวยความสะดวกและสนับสนุน การแต่งตั้งโยกย้ายประจำปีทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ อินแกรม และ แมนน์ (Ingram & Mann, 1980) ที่ได้ทำการศึกษาว่าเหตุใดนโยบายบางนโยบายจึงประสบความสำเร็จ ในขณะที่อีกหลายนโยบายต้องล้มเหลว จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติมี 6 ด้านด้วยกัน คือ (1) ความชัดเจนของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง (2) ความต้องการของสังคม (3) นโยบายแต่ละอย่างอาจมีข้อดีและข้อเสียต่างกัน (4) ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม (5) ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายหนึ่งกับนโยบายอื่น ๆ และ (6) การกำหนดขอบเขตของปัญหาและวัตถุประสงค์ของนโยบายไม่ชัดเจน และ

วเรศ จันทรศร (2551, หน้า 1-2) ได้กล่าวว่า เนื่องจากนโยบายของรัฐเป็นเสมือนแนวทางสำคัญในการดำเนินงานของรัฐและหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง ด้วยเหตุที่นโยบายเป็นแนวทางของ “กิจกรรม” ต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดทำขึ้นหรือ “แผนงาน หรือโครงการ” หรือ “แนวทางปฏิบัติที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐได้กำหนดขึ้น” โดยมีเจตนาเพื่อการแก้ปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่ส่วนใหญ่ในการส่งเสริมหรือผลักดันนโยบาย แผนงาน หรือโครงการด้านต่าง ๆ เพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จนั้นยังมีเพียงส่วนน้อย อีกทั้งสาเหตุของความล้มเหลวที่เกิดขึ้นมักไม่แน่ชัด จนเป็นผลทำให้ นโยบาย แผนงาน หรือโครงการต้องล้มเลิกไปในที่สุดก็มี บางนโยบายไม่ประสบความสำเร็จ บางนโยบายไม่ได้นำมาบางส่วนมาดำเนินการ บางนโยบายล้มเหลว ส่งผลเสียหายหลายด้านด้วยกัน เช่น ด้านงบประมาณ บุคลากร และเวลา ยังทำให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

8. ปัจจัยด้านงบประมาณ (x_7) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติของ บข.ปส. เนื่องมาจากมีปัญหางบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานจริง ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออาหาร ยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้นับสนุนในการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดแก่เจ้าหน้าที่ ขาดงบประมาณด้านการล่อซื้อและค่าตอบแทนแก่ประชาชนที่ให้ข่าว ทำให้ขาดความร่วมมือจากประชาชน และงบประมาณค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานเสี่ยงอันตรายมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards, 1980) ที่ได้เขียนหนังสือชื่อ Implementing public policy มีสาระสำคัญว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ทรัพยากรที่เพียงพอและมีระดับของการสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ส่วน

ชวลิต วิสลดิกพันธ์ (2544) ทำการศึกษานโยบายการปราบปรามยาเสพติดเพื่อศึกษาแนวทางในการป้องกันและปราบปรามปัญหาขี้ยา พบว่า แนวคิดเรื่องการกำหนดนโยบายการปราบปรามยาขี้ยา มีผลต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศอย่างมาก ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายต้องตระหนักถึงความจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น การกำหนดนโยบายในการทำงานแต่ละอย่างต้องแตกต่างกันออกไป และบางอย่างยังต้องขึ้นอยู่กับบริบทของการกำหนดนโยบายนั้น ๆ และทุกคนในชาติควรมีความตระหนักร่วมกันในการช่วยกันแก้ไขปัญหายาขี้ยาที่ระบาดอยู่และเป็นภัยต่อประเทศชาติ และจอม สิงห์น้อย (2545) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจอำเภอเมืองสตูลไปปฏิบัติ ได้พบปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินล่อซื้อยาเสพติด เงินสินบนรางวัลนำจับ เงินค่าตอบแทนประชาชนหรือเงินค่าข่าว เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในจำนวนที่น้อยไม่เพียงพอ และมีขั้นตอนในการเบิกจ่ายเงินล่าช้า ทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนปราบปรามยาเสพติด ได้ผลไม่เต็มที่

9. ปัจจัยด้านการดำเนินคดีกับผู้ค้ารายสำคัญ (x_5) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปปฏิบัติของ บข.ปส. เนื่องมาจากมีปัญหาด้านข้อกฎหมายในเรื่องพยานหลักฐานเป็นอุปสรรคในดำเนินคดี เจ้าหน้าที่ชุดจับกุมขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลักษณะพยาน ระยะเวลาในการควบคุมตัวผู้ต้องหาเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดี ตัวชี้วัดของหน่วยงานเน้นการจับกุมเชิงปริมาณมากกว่าวิธีการนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมได้ส่วนใหญ่ไม่ใช่ผู้บงการรายใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2552, หน้า 1) ได้รายงานถึงสถานการณ์กลุ่มการค้ายาเสพติดรายสำคัญขนาดใหญ่ว่าได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าไปจากเดิม จากการรายงานของ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า กลุ่มการค้ายาเสพติดรายสำคัญได้มีความเชื่อมโยงกับการค้าทางชายแดนและเชื่อมโยงกับเรือนจำ โดยครอบคลุมพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้น เพราะกลุ่มหรือเครือข่ายการค้ารายสำคัญขนาดใหญ่ ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าไปจากเดิม ทำให้มีขีดความสามารถกระจายยาเสพติดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

10. ปัจจัยด้านการสกัดกั้นยาเสพติดในเส้นทางสำคัญ (x₉) พบว่า มีความเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของ บข.ปส. มีสาเหตุมาจากปัญหาด้านโครงสร้างการคมนาคมของประเทศมีลักษณะซับซ้อน ทำให้การตรวจสอบควบคุมทำได้ยาก ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการดำเนินการ ยานพาหนะที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ขาดอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยที่จะใช้สกัดกั้นผู้ลำเลียงยาเสพติด ขาดความรู้เกี่ยวกับเส้นทางที่ผู้ค้าใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2552, หน้า 1) ที่ได้รายงาน ว่า ผู้ค้ายาเสพติดได้พัฒนาขีดความสามารถในการนำเข้า การลำเลียง และการกระจายยาเสพติดได้อย่างรวดเร็ว ผู้ค้าได้เปลี่ยนจากวิธีการลักลอบนำเข้าจากปริมาณครั้งละมาก ๆ มาเป็นปริมาณครั้งละไม่มาก และใช้ผู้รับจ้างลำเลียงหลาย ๆ ราย เพื่อลดการสูญเสียเมื่อถูกจับกุม นอกจากนี้จะเปลี่ยนวิธีลำเลียงอยู่เสมอเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจจับของเจ้าหน้าที่ เช่น การส่งทางพัสดุ ไปรษณีย์ และการใช้รถบรรทุกพาแวงในการลำเลียงยาเสพติด เป็นต้น ทำให้สถิติการจับกุมมักจะได้แต่รายย่อย ๆ และแต่ละครั้งจะยึดยาเสพติดได้ในจำนวนไม่มาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดควรกำหนดขึ้นจากข้อเท็จจริง มีความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเป็นระบบที่ผู้ปฏิบัติทุกระดับสามารถเข้าใจได้ ถูกต้องตรงกันและนำไปปฏิบัติได้ผลจริง และควรมีความต่อเนื่อง แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลใหม่ก็ตาม
2. ควรมีการจัดทำแผนในการดำเนินการ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการแก้ไข การป้องกันปราบปรามยาเสพติด เช่น แผนการสร้างพลังของชุมชนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด แผนการบังคับใช้กฎหมาย แผนความร่วมมือบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น
3. ในการดำเนินนโยบายตามแผนหรือโครงการ ควรแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามาเป็นแนวร่วมกับตำรวจ ตามหลักการตำรวจคือประชาชน และประชาชนคือตำรวจ เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันป้องกันปัญหายาเสพติดแก่ลูกหลานและคนในครอบครัว และเป็นแหล่งข่าวในการแจ้งข้อมูลผู้เสพยา ผู้ค้าให้แก่ตำรวจอีกส่วนหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้มีดังนี้

1. ด้านยุทธศาสตร์ปราบปรามยาเสพติด ควรจัดควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติทั้งด้านเทคโนโลยีและด้านยุทธวิธีให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกัน
2. ด้านการควบคุมแผน ควรมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนการควบคุมการแพร่กระจายของยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ มีระยะเวลาประเมินผลที่ชัดเจน มีความต่อเนื่องแม้จำเป็นจะต้องเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาของหน่วย
3. ด้านการข่าว ควรมีหน่วยกลางทำหน้าที่คอยประสานงานด้านการข่าว หรือมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่หรือจังหวัด เพื่อระดมให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในศูนย์แลกเปลี่ยนข่าวสาร ช่วยกันสืบสวนขยายผลเพื่อให้การนำไปสู่การจับกุม

เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความ
ไว้วางใจและไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน

4. ด้านบุคลากร ควรมีระบบควบคุม ตรวจสอบ
และกำกับดูแล ติดตามประเมินผล ฝึกอบรมและคัดสรร
บุคคลที่จะมาทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานปราบปรามยาเสพติด
โดยเฉพาะ ให้ได้คนที่มีความรู้ มีคุณภาพ ซื่อสัตย์ ตั้งใจและรัก
งานด้านการปราบปรามยาเสพติดจริง ๆ และควรมี
ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษดีพอสมควร เพราะ
ต้องเกี่ยวข้องกับนักค้ายาเสพติดต่างชาติและสำหรับการ
ประสานการปฏิบัติกับต่างชาติทุกภูมิภาค

5. ด้านกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งเป็น
ที่แพร่กระจายยาเสพติด มีการทุจริตในการให้ความ
ช่วยเหลือผู้ต้องขังสูง ควรมีการเข้มงวดกำกับดูแล และ
ควรตรวจสอบเอาความผิดเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตอย่างจริงจัง

6. ด้านกฎหมาย ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในคดี
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หากมีเหตุผลที่เชื่อถือได้
และปราศจากความสงสัยว่าจำเลยกระทำความผิดจริง เข้า
ข่ายนักค้ารายสำคัญ กระทำความผิดมานาน ไม่ควรให้มี
สิทธิอุทธรณ์ฎีกาได้อีก

7. ด้านการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ควรใช้
ประชาชนเป็นแนวร่วม ขยายตั้งแต่รายย่อยไปสู่รายใหญ่
ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาระดับโลก การป้องกันจะเป็น
แนวทางที่ดีมีประสิทธิภาพมากกว่าการปราบปราม รัฐ
ควรใส่ใจในมาตรการป้องกันให้เข้มข้นกว่าที่เป็นอยู่

และการแสวงหาความร่วมมือกับประชาชนในการ
ช่วยเหลือกันและกันจะเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง เพราะ
ประชาชนเป็นผู้ใกล้ชิดและรับรู้กับสภาพปัญหา การ
ผลิต การค้า และการเสพยาเสพติดในพื้นที่มากที่สุด

8. การป้องกันเยาวชนติดยาเสพติด โรงเรียน
และผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อ
หาทางป้องกันและหาวิธีกำจัดยาเสพติดให้หมดไปจาก
สถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง ควรมีการสร้างกิจกรรม
กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็งในโรงเรียน
สถานศึกษา และให้เยาวชนรุ่นใหม่มีภูมิคุ้มกันต่อต้านยา
เสพติด และปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนได้ตระหนักถึง
ปัญหาและพิษภัยของยาเสพติด

9. ผู้นำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดไป
ปฏิบัติ จะต้องหาทางแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการ
ปราบปรามยาเสพติดเพื่อให้ความเดือดร้อนของ
ประชาชนอันเกิดจากปัญหาเสพติดลดน้อยลงหรือให้
หมดไปมากที่สุด โดยจะต้องสืบสวนปราบปรามผู้มี
พฤติการณ์เสพยาเสพติด นักค้าเครือข่ายรายย่อย/รายใหญ่
นักค้ายาเสพติดรายสำคัญ และผู้กระทำความผิดที่หลบหนี
หมายจับอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

จอม สิงห์น้อย. (2545). *การนำนโยบายปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนคร
อำเภอเมืองสตุลไปปฏิบัติ*. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ชาลิต วิศลดิลกพันธ์. (2544). การศึกษานโยบายการปราบปรามยาบ้าระหว่างปี พ.ศ. 2538-2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรีชา การิยะ. (2546). การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษาศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.จ.) จังหวัดสระบุรี. ภาควิชาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต, โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์ จำกัด.
- วรเดช จันทรศร. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2546). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2552). แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ประจำปี 2552 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- Attewell, P., & Gerstein, D. R.. (1979), Government policy and local practice. *American Sociological Review*, 44, 311-327.
- Edwards, G. C. (1980). *Implementing public policy*. Washington DC: Congressional Quarterly Press.
- Gerston, L. N. (1983). *Making public policy: From conflict to resolution*. Illinois: Scott, Foresman, and Company.
- Golembiewski, R. T. (1977). *Public administration: As a developing discipline*. New York: Marcel Dekker.
- Hill, M. & Hupe, P. (2002). *Implementing public policy: Governance in theory and in practice*. Beverly Hills, California: Sage Publications.
- Ingram, H. M. & Mann, D. E. (1980). *Why policies succeed or fail*. Beverly Hills, California: Sage Publications.
- Merriam-Webster. (2008). *Merriam-Webster's advanced learner's English dictionary*. Springfield, Massachusetts: Merriam-Webster, Incorporated.
- Osmonaliev, K. (2005). Developing counter-narcotics policy in central asia: Legal and political dimensions. *Silk Road Paper*, January, 2005 Retrieved from info@silkroadstudies.org
- Spratt, K. (2009). *Policy implementation barriers analysis: Conceptual framework and pilot test in three countries*. Washington, DC: Futures Group, Health Policy Initiative, Task Order I.
- Webster. (1988). *Third college edition Webster's new world dictionary of American English*. New York: Webster's New World Dictionaries.
- Yin, R. K., Karen A. H. & Mary, E. V. (1977). *Tinkering with the system*. Lexington, Mass.: Lexington Books.
- Younis, T., & Davidson, I. (1990). *The study of implementation*. In T. Younis (Ed.), *Implementation in public policy*. Aldershot, England: Dartmouth.

